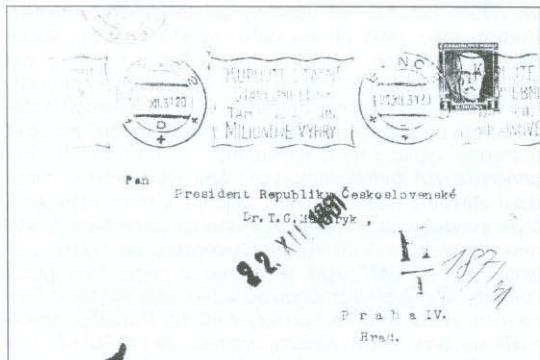
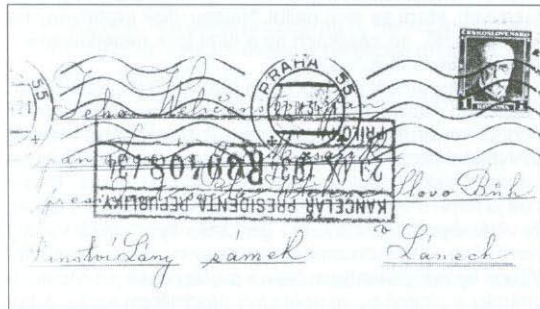

ZA MÁLO PENĚZ HODNĚ MUZYKY

Ozdobou sbírek předznamenkových a klasických dopisů bývají celistvosti adresované panovníkům a významným osobnostem. Jejich cena je obvykle vysoká a jejich získání navíc nebývá pouhou otázkou peněz; hezké exempláře je třeba hledat a mnohdy i draze platit na velkých aukcích. Dopisy adresovanými hlavě státu však můžeme zajímavě zpestřit i sbírku celistvostí ČSR I a II, aniž bychom museli přinášet zvláštní finanční oběti. Na vyobrazených ukázkách je šest dopisních obálek neúřední korespondence, odeslaných postupně prvním třem našim prezidentům.

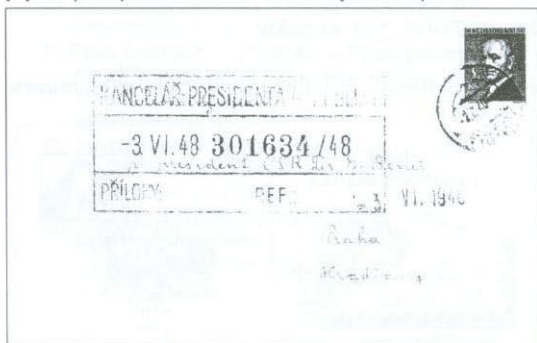

První dopis je z 21.12. 1931, odeslán byl z Brna a strojem adresován: Pan President republiky Československé Dr. T. G. Masaryk, Praha IV., Hrad; odesílatel není na obálce uveden. Doručen byl, podle otištěné datumky, hned následujícího dne a bylo mu přiděleno spisové číslo H/I 187/31 - na to, že se jedná o dopis z úplného konce roku, jde o pořadové číslo nečekaně nízké. Zajímavostí je i akademický titul použitý v adrese; Masaryk, jako osobnost mimořádně významná a ctěná, byl obvykle uváděn pouze s titulem prezident, někdy i pedagogickým titulem univerzitní profesor, ale prestižně o něco nižší akademický titul doktor, použitý ve zkratce v adrese, s jeho jménem obecně spojován nebyl a já jsem se ním vlastně setkal poprvé.

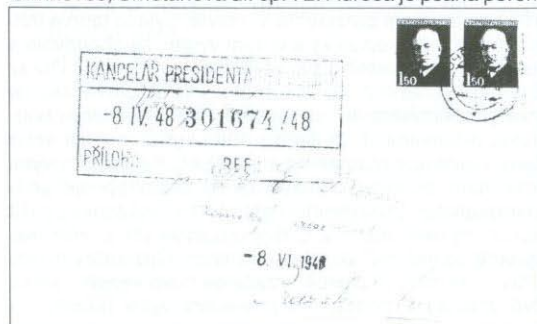
Adresa druhého dopisu vzbuzuje smíšené pocity. Jde o patolízalství nejvyššího stupně nebo o neobratnou nepřátelskou ironii? Posuďte sami, adresa zní: Jeho Weličentstvo pan, pan Tomáš G. Masaryk, president světa, Wtělené slovo Bůh, Panství Lány, zámek v Lánech. Adresa je psána perem černým inkoustem, pisatel se snažil svůj rukopis stylizovat a dosáhnout i určité archaičnosti výrazu, čemuž by odpovídalo používání dvojitého W ve slovech Weličentstvo a Wtělené, pro větší zdůraznění jsou všechna slova v adrese podtržena linkou, jméno a slovo Lány dokonce dvojitou. Písmena hýjí ozdobnými kudrlinkami, ale zdá se, že tento způsob psaní nebyl pisateli vlastní, protože písmena musel pracně vypisovat jedno po

druhém, a řada z nich tak stojí vlastně v rámci slova osamoceně a není spojena linkou se sousedy. Odesílatel není na obálce uveden. Dopis byl podán 27.9. 1934 v Praze a následujícího dne byl doručen do Lán, o čemž svědčí otisk razítka dodací pošty na zadní straně. Kancelář prezidenta republiky jej převzala, podle červeného prezentačního razítka otištěného přes adresu, hned následující den - 29.9. 1934, a přidělila mu spisové číslo 29408/34. Obálka je hezkého malého formátu, zezadu s ozdobnou zlatou linkou na okrajích chlopní, na zadní straně je ještě přelepka s barevnou státní vlajkou a nápisem Č.S.R.

Následující dopis byl odeslán 2.6. 1948, známka je znehodnocena podacím razítkem Tišnov a je zajímavé, že se jedná ještě o razítko protektorátní s vylomeným německým textem a s českým názvem v dolní části razítka. Adresa, která zní: Velevážený pan p. president ČSR Dr. E. Beneš, Praha, Hradčany, je psána rukou, bledě modrým inkoustem, rukopis je hezky čitelný, doslova by se řeklo učitelství. A také že ano. Na zadní straně je stejnou rukou napsána adresa odesílatele: Děti z obecné školy v Lomničce, p. Tišnov. Na přední straně obálky je otištěno prezentační razítko Kancelář prezidenta republiky, 3.VI. 48, spisové číslo 301634/48. Co asi psaly děti z Lomničky těžce zkoušenému a nemocnému panu prezidentovi, pouhých pět dní před jeho abdikací? Zřejmě mu chtěly vyjádřit svou podporu a potěšit ho v jeho nelehké situaci. Jak asi dopadla paní učitelka, která nepiš děti k této akci vybědla a více než čtvrt roku po komunistickém puči, v období likvidace demokratického systému, s nimi psala panu prezidentovi dopis? Nezměnila své názory? Učila dál své žáky na obecné škole v Tišnově, nebo musela školství opustit? To už se asi nedozvíme, i když kdo ví, možná je mezi čtenáři Filatelie některý z jejich bývalých žáků - dnes už by mu bylo mezi 55 až 60 lety, a ten by nám mohl něco o jejich osudech napsat.

Čtvrtý dopis byl odeslán o pět dní později, 7.6. 1948, adresován je: Vážený pán p. Dr. E. Beneš, zemský prezident, Pražský Hrad, odesílatel byl Karel Hornický, Uhřetěves, Smetanova ul. čp. 72. Adresa je psána perem

červeným inkoustem, rukopis je mírně archaický, ozdobný a prozrazuje školenou, vypsanou ruku. Proč pisatel použil neobvyklý červený inkoust a proč v adrese uvedl neexistující titul zemský prezident, se už asi nedozvíme. Jistě však víme, že dopis už adresáta na Pražském hradě nezastihl. Byl totiž odeslán právě v den prezidentovy abdikace a na Hrad byl doručen o den později, 8.6. 1948, kdy už dr. Beneš odjel do Sezimova Ústí, kde po třech měsících, 3. září 1948 zemřel. O tom, že po abdikaci vypukl zřejmě v prezidentské kanceláři zmatek, vypovídá nesprávně nastavené datum v prezentačním razítku Kanceláře prezidenta republiky, kdy namísto správného data 8.VI. 48 je nastaveno 8.IV. 48, tedy datum o dva měsíce starší. O tom, že jde omyl, svědčí i otisk podacího razítka, jednak otisk datumky se správným datem a konečně i spisové číslo dopisu 301674/48, které je vyšší o rovných 40 než číslo dopisu předcházejícího, odeslaného o pět dní dříve dětmi z Lomničky. Na okraj - čtyřicet dopisů doručených prezidentské kanceláři za pět dní, to není zrovna mnoho, a leccos to napovídá o tehdejší vztahu obyvatel republiky k prezidentovi.

Pátý dopis, podle písma a výzdoby odeslaný zřejmě dítětem, nese razítko Žilina 21.11. 1949. Obálka je pastelkami vyzdobena dětskými kresbami květin a srdce, adresa zní: Pán, prezident Klement Gottwald, Praha, na zadní straně je adresa odesílatele: Lili Stramová, č. 10. Rozveltov Sad, Žilina. Prezidentská kancelář už nepoužívala speciální prezentační razítko a dodání je vyznačeno pouze otiskem datumky 22.11. 1948. Kdo byla Lili Stramová, která tak láskyplně vyzdobila svůj dopis novému prezidentovi? Její jméno nezní moc slovensky, Němka to také asi nebyla, těch na Slovensku moc nezbylo, bylo to tedy židovské dítě, které přežilo holocaust?

Poslední, šestý dopis byl odeslán z Ústí nad Labem 22.11. 1949, strojem psaná adresa zní: Váženému soudruhu Klementu Gottwaldovi, Prezidentu Republiky Československé, Praha Hrad, adresa odesílatele není uvedena. Dopis svou strohou úpravou budí dojem podnikové korespondence, protože však chybí firemní razítko, byla zřejmě odesílatelem soukromá osoba, asi nějaký přesvědčený soudruh, který se zpříma a bez okolků obrátil na svého prezidenta. I na této obálce je doručení do prezidentské kanceláře vyznačeno pouze datumkou 23.11. 1949.

Co spojuje všech šest popsaných dopisů, odeslaných v průběhu třinácti let postupně třem československým prezidentům? Za prvé - všechny jsou vyplaceny známkami s portrétem adresáta, což z nich činí celistvosti srdci filatelistovu ještě bližší. Za druhé je to skutečnost, že všechny byly doručeny do kanceláře prezidenta republiky

a odtud se dostaly do rukou filatelistů, a to bez ohledu na to, zda se jednalo o období rozkvětu demokracie ve 30. letech či jejího úpadku v roce 1948, nebo dokonce komunistické vlády v roce 1949, což svědčí o tom, že v tomto úřadě byl asi vždycky nějaký filatelista, který obálky od dopisů dostával a směl si je odnášet domů. A za třetí, všimněte si, že všech šest dopisů bez výjimky pošta doručila už druhý den po jejich podání.

Dopisů na adresu hlavy našeho státu byly jistě v uplynulých bezmála osmdesáti letech odeslány řádově desítky tisíc, z nichž se jich mnoho zachovalo. Nejde tedy o žádné mimořádné vzácnosti a tyto dopisy bývají občas z několik desítkorun k vidění na burzách a pultech filatelistických obchodníků. Na uvedených šesti příkladech jsme chtěli ukázat, že i takovoto celistvosti mohou být zajímavým a přitom finančně nenáročným zpestřením sbírky i exponátu.

FRANTIŠEK BENEŠ

■ **KE DNI POŠTOVNÍ ZNÁMKY** vydala Francie letos opět jednu příplatkovou známku hodnoty 3 + 0,60 FRF s námětem výplatní známky "Mouchon" z roku 1902. Současně byl vydán známkový sešitek obsahující sedm známek a jeden kupon. Známky v sešitku jsou zajímavé tím, že tři mají stejnou hodnotu, jako známky vydané v přeplázkových listech, zatímco čtyři známky jsou bez příplatku (v hodnotě 3 FRF). lh

■ **NOVÝ DŮM FILATELIE A POŠTOVNÍ HISTORIE** bude postaven v Bonnu. Základní kámen k němu položil začátkem března spolkový ministr pošt a telekomunikací Dr. W. Bötsch. Dům filatelie a poštovní historie bude sídlem Svazu německých filatelistů, v němž je organizováno asi 80 000 členů, a Nadace pro podporu filatelie a poštovní historie. Obě organizace měly dosud sídlo ve Frankfurtu nad Mohanem. Provoz v novém domě má být zahájen v lednu 1998. -er

□ **NOVÝ MEZINÁRODNÍ POŠTOVNÍ EMBLÉM.** Německý časopis Michel Rundschau přinesl ve svém dubnovém čísle zprávu, že na 697. zasedání výboru Světové poštovní unie pro výtvarné řešení a unifikaci poštovních emblémů, které se konalo 1. dubna 1997, bylo všem poštovním správám doporučeno používat nový mezinárodní poštovní emblém. Návrh emblému přetiskujeme.

Nový mezinárodní poštovní emblém je samozřejmě povedený aplikový zetrk. I když popravdě řečeno, leckteré poštovní správě by sedl jako usřítý...